

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
 Pesmične štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih
 tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
 Postojni, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
 ščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)
 OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
 osamljene, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
 nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
 manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
 Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
 ročbo brez doposlanske naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za
 celo leto Kron 3-20, za pol leta Kron 2-60.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranko-
 vana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračaja.
 Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
 UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcijski list „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“,
 vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
 Giorgio Galatti štev. 20.

Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELFON 31. 11-57.

XXVII. glavna skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda.

Ni je bilo še do danes tako po-
 memne glavne skupščine Družbe sv.
 Cirila in Metoda, kakor je bila letošnja:
 ob dograditvi najtrdnjše trdnjave Slo-
 venstva, kakor so poudarjali razni govorniki,
 ob dograditvi naše šentjakobske šole.

Nam tržaškim Slovincem ni treba
 iskati besedi, fraz, da bi ob tej slovesni
 priliki proslavljali našo Družbo, dovolj je
 za nas njeno delovanje, dovolj so nam
 uspehi njenega delovanja med nami, do-
 volj nam je, da se moremo in moramo
 sedanjim tržaškim Slovincem za svojo krepko-
 se razvijajočo, ne korak za korakom
 temveč res skokoma naraščajočo narodno
 zavest in po njej čim dalje tem bolj k
 starodavnemu, zgodovinsko neoporečnemu
 posestnemu stanju se bližajočo narodno
 last zahvaliti edino le njej, naši buditeljici,
 naši vzgojevalnici, naši rešiteljici, naši
 materi-Družbi sv. Cirila in Metoda.

Dovolj je rečenega s tem, dovolj je
 vsega; tržaški Slovinci smo odprti src,
 odprti rok sprejeli v svojo sredo mosi-
 teljico naše narodne kulture in njene
 predstavnike, ter smo prepričani, da bo
 včerajšnja glavna skupščina naše Družbe
 sv. Cirila in Metoda tudi obrodila za
 nas sad, katerega smo pričakovali od
 nje: zopeten znaten poskok tja dalje k
 našemu smotru: k čim trdnjši utrditvi
 našega slovensko-slovanskega življa ob
 bregovih sinjega Jadrana.

Pričakovali smo tega, in naše želje,
 naša pričakovanja so se uresničila: k no-
 vemu delu, novi setvi, a tem gotovejši
 žetvi pobujeni korakoma naprej, naprej!

Skupščino je otvoril okrog polni 12
 dopoldne družbeni predsednik, g. svetnik
 Senekovič, ki je pred vsemi pozdravi
 zastopnika poestrime istrske Družbe,
 dr. Brnčiča in dr. Četkovića, potem dr-
 žavne poslance, dr. Gregorina, dr. Ravi-
 niharja in dr. Rybáta ter deželnega po-
 slanca dr. Kuvavca (za Štajersko) in naše
 tržaške občinske svetovace oziroma de-
 že ne poslance gg. Ferlugo, Miklavca, dr.
 Pertota, g. Pertota i dr.

Gospod predsednik, je v daljšem go-
 voru pojasnjeval nato družbene notranje
 razmere, pozdravivši tudi izrecno staresto
 našega narodnoobrambnega boja g. no-
 tarja Luka Svetca in ljubljanskega župana
 g. dr. Ivana Tavčarja.

Spominjal se je tistih let, ko se je
 vršila glavna skupščina prvokrat v Trstu,
 leta 1887, ko ko majhna je bila družba,
 tedaj, kako majhen je bil njen delokrog,
 kako majhna so bila njena sredstva, saj
 je dve leti prej imela le 13.700 K dohod-
 kov in 1785 K izdatkov, po 25 letih pa nad
 en milijon imovine. Zato tudi pravijo, da
 je dandanes družba milijonarka, toda to
 milijonarstvo je le na papirju, kajti kar
 Družba dobiva in ima, zopet odda.

Leta 1887. je imela Družba samo 2
 otroška vrtca. Prvi se je ustanovil v
 Celju, drugi pa pri Sv. Jakobu v Trstu.
 Pri Sv. Jakobu se je tedaj priglasilo 50
 otrok, toda sprejeti jih ni bilo mogoče
 več, nego samo 40, 10 so jih morali od-
 kloniti. Danes pa je na družbenih šolah v
 Trstu 31 razredov.

Posebne pomena je, da Družba
 nima svoje šole samo pri Sv. Jakobu,
 temveč tudi v sredini mesta, na Acquedottu.
 In če bi dopuščala družbena sred-
 stva, bi bilo danes v Trstu 36 razredov
 na družbenih ljudskih šolah. Manjka pa
 letos prostora in šolsko vodstvo je moralo
 odkloniti veliko število otrok, katere so
 starši hoteli vpisati v družbene šole.

Sedaj bo skoraj dograjeno novo šol-
 sko poslopje pri Sv. Jakobu, v katerem
 bo 24 učnih sob z vsemi drugimi potreb-
 nimi prostori. To novo šolsko poslopje je
 znamenje velike slovenske požrtvovalnosti
 in govori cele knjige, kako država pozna
 Slovence le tedaj, ko je treba doprinositi
 krone in denarne žrtve, sicer pa ne.
 (Burno pritrdjevanje).

Vlada je v resnici podržavila zadnja
 tri leta 15 učnih moči, toda pri tem smo
 morali Slovinci občutiti zopet dovolj
 grenkobe. Ko smo namreč dobili Slovinci
 pet podržavljenih učiteljev, je vlada ob-
 enem dala tudi Nemcem 5 učiteljskih
 moči. Vlada daje nam le drobčnice, dočim
 pa daje drugim cel bleb.

Govornik je nato govoril o pomenu
 Trsta za Slovenstvo sploh in poudarjal, da
 je družba že od svojega pričetka posvečala
 toliko skrb Trstu, ker je spoznala, da so

tu najugodnejša tla za njeno delovanje,
 ker je tu pritisk nasprotnikov primeroma
 mnogo manjši, nego drugje, in ker je
 končno treba priznati, da gredo tu kom-
 petentni faktorji družbi kolikor le mogoče
 na roko. Družba je sicer delovala tudi
 drugod, toda gotovo ne nikjer s tolikim
 uspehom, kakor v Trstu, posebno pa ne
 tam, kjer gre za boj proti Nemcem.

V Mariboru se Družba bje že več
 nego 2 leti za stavbeno dovoljenje, a ven-
 dar ga dosedaj še ni bilo mogoče dobiti.
 Nasprotstvo proti Družbi gre celo tako
 daleč, da županstva niti komisijonirnih
 ogledov za stavbo nočejo razpisati. (Sra-
 motno!) Zato pa ima Družba res dolgo
 pot predno pride do uresničenja njenih
 namenov. Delajo pa naši nasprotniki tako,
 ker se začinjajo bati Družbe in njenega
 delovanja, ker se boje Slovencev, ker se
 boje, da bi Družba iz njihovih krempljev
 iztrgala slovensko dečo. Niti sokolstva ne
 sovražijo tako, kakor navadno šolo Družbe
 sv. Cirila in Metoda.

In prav imajo pravzaprav, kajti ljud-
 ska šola je temelj vsemu duševnemu,
 verskemu in političnemu napredku in
 kali, ki jih vsaja ljudska šola v nežna
 otroška srca, poženo najlepše cvetke.

Zato pa se tudi čudimo, kako to, da
 se gotova vrsta Slovencev tako boji naše
 Družbe. Seveda, ker jim ni za narodnost,
 temveč samo za verstvo; zato tudi zahte-
 vajo le verske šole. Vžlic temu pa bo ko-
 rakala Družba svojo pot naprej. Toda če
 hočemo v resnici doseči kaj, moramo biti
 složni in z vsemi svojimi močmi podpi-
 rati našo Družbo. Brez denarja je abso-
 lutno nemogoče, da bi se moglo doseči
 kaj Platonični izrazi ljubezni napram
 Družbi niso nič, temveč treba je le de-
 narja, denarja in še enkrat denarja! (Ži-
 valno pritrdjevanje!)

Govornik je poudarjal nato, da so
 prispevki Družbi v zadnjem letu precej
 nadežovali, čemur je pač vzrok pred vsem
 vladajoča draginja, toda treba je za vedno
 rastoče potrebe družbe tudi čim dalje tem
 večjih doneskov.

Zahvaljeval je v nadaljnjem časopise
 „Slov. Narod“, „Edinost“, „Slovenski Bra-
 nik“, „Sočo“, „Narodni List“, „Slogo“,
 „Učiteljskega Tovariša“ in „Laibacher
 Zeitung“, ki so zbirali prispevke in sploh
 kar najuspešneje podpirali družbeno de-
 lovanje.

Izrekel je nadalje zahvalo posamez-
 nim osebam, ki so mnogo truda in dela
 žrtvovali za Družbo, in to zlasti juristom,
 ki so brezplačno opravljali razne pravne
 posle za Družbo, med njimi zlasti no-
 tarjem, ki so izdelovali razne kupne po-
 godbe brezplačno, našim tržaškim odvet-
 nikom dr. Wilfanu, dr. Rybáru in dr.
 Abramcu, notarju Hudoverniku, ki je vse
 zapuščinske zadeve vodil in dognal brez-
 plačno, raznim stavbenim odborom, kakor
 onemu za zgradbo vrtca pri Sv. Mariji
 Mag. Zgornji in za zgradbo šolskega po-
 slopia pri Sv. Jakobu, ter zlasti dr.
 Abramcu, ter vsem drugim vnetim sode-
 lavcem.

V nadaljnjem se je spominjal druž-
 benih dobrotnikov, ki so se v svojih opo-
 rokah spominjali družbe ter drugih oseb,
 ki so svojim delovanjem pomagali Družbi
 dosežati njene smotre (m. Rafaela Kova-
 čičeva, Anton Aškr, Josip Zalokar i dr.)
 in katerih spomin je skupščina počastila s
 „slava“-klici. S ponovnim prisrčnim po-
 zdravom navzočim je zaključil svoj na-
 govor. (Konec jutri).

Tajniško poročilo

glavnega tajnika g. dr. Janka Šlebin-
 gerja se glasi:

Poročati mi je o delovanju naših po-
 družnic in o stanju družbinega šolstva od
 lanske skupščine. Omejiti se hočem le na
 glavne podatke:

Od lanske glavne skupščine se je
 ustanovilo na Kranjskem devet no-
 vih podružnic. Posebno živahnost je po-
 kazala Gorenjska, kjer so se osnovali v
 Boh. Bistrici, v Šenčurju nad Kranjem in
 v Medvodah nove delavne postojanke. Na
 skrajni deželni meji v Bregani pri Samo-
 boru je nastala podružnica za občino Ve-
 liko dolino, nadalje so se ustanovile Pod-
 kumska, v St. Jurju, na Premu, v Semiču
 in Vremu, tako da jih štejemo danes 107.
 Ker se niso vse podružnice za letošnji na-
 znanile števila članov, moramo pri takih

vzeti za podlago lansko število. In ker je
 upati, da ni v tem oziru nobena podruž-
 nica nazadovala, dobimo število okrog
 7800.

Na Štajerskem se je ustanovilo
 devet novih podružnic: Dobova, Leo-
 ben na Gornjem Štajerskem, St. Juri ob
 Taboru, Gomilsko, Kapele pri Brezicah,
 Ksaverij-Ljubno. Mrža-St. Janž, Podčetrtek,
 Ptujška gora-St. Lorenc in ženska po-
 družnica v Slovenjem grašču. Od teh pa
 ste konstituirani in delujoči le dve, tudi
 izmed lani ustanovljenih še tri nimajo od-
 bora. Skupno bi imeli na Štajerskem 79
 odobrenih podružnic z okroglo 4400 člani,
 torej za približno 200 manj kot lani.

Na Koroškem se je vedno le osem
 nekoliko delavnih podružnic. Eno: Pliberk
 z okolice je bilo treba črtati, tako, da
 nam jih ostane 10. Pač značilno je, da
 nezdramno spi celo velikovška podružnica,
 kjer bi meralo ljudstvo vendar pred se-
 boj videti velike družbine žrtve za tamoš-
 njo narodno šolo. Prav pridne so bile po-
 družnice Blače, Borovlje, Celovec in Kot-
 mara vas. Vseh članov je okrog 250.

Na Goriškem je delovanje za našo
 narodno obrambo zelo živahno. Ustanovilo
 se je letos pet novih podružnic. Na skrajni
 zapadni rzeji Slovenstva je vzrasla nova
 podružnica v Keminu, potem so prirastle
 nove podružnice v Bilji-h, Opatjem selu
 Podgori in Sovodnjem-Rubijah, tako da
 imamo delavnih podružnic 47 z okroglo
 2250 člani.

V Trstu se je ustanovila nova po-
 družnica št. IV. za Belveder. Vseh tržaških
 podružnic je 17 s približno 1900 člani, to-
 rej za takih 100 članov več kot lani.

V Istri so tri podružnice, vse marlji-
 ve; prednjači pa ona za Breg pri Trstu
 Vseh članov je okroglo 200.

Lani se ni omenilo, da sta se na Du-
 naju ustanovili dve podružnici, ki sta pri-
 čeli letos z zasebnim poukom slovenščini
 in štejejo 130 članov. Vseh podružnic
 imamo danes na Kranjskem 107, na Šta-
 jerskem 79, na Koroškem 10, na Goriškem
 47, v Trstu 17, v Istri 3 in na Dunaju 2
 torej skupno 265 s približno 17000 člani.
 Niso pa všteti ameriški Slovinci, ki vztrajno
 delujejo pod zastavo sv. Cirila in Metoda,
 in sijajen dokaz narodne ljubezni so njih
 bogati darovi.

Podružnice so delovale z malimi izje-
 mami prav pridno, nekatere tudi vzorno
 po danih navodilih. Občni zbori podružnic
 so bili večinoma premalo obiskani, pač pa
 so njih veselice vedno privabile mnogo
 občinstva. V tem oziru so se najbolj od-
 likovale kranjske in primorske podružnice.
 Posebno bogate so bile jubilejne proslave.
 Na čelu vseh ženska podružnica v Trstu,
 ki je ob enem sijajno proslavila 25 letno
 blodonosno in požrtvovalno narodno de-
 lovanje gđc. Milke Mankočeve, Lepe gmotne
 uspehe so dosegle z jubilejno proslavo tudi
 moške podružnice v Krškem, v Logatcu
 in Ormožu.

Priralo je 10 novih pokroviteljnin (vse
 na Kranjskem) 134 obratnih pokrovi-
 teljnin od teh 64 na Kranjskem, 34 v Trstu
 21 na Goriškem, 10 na Štajerskem in 3
 v Istri.

Organizacije podružnic pokrajinske
 zveze se še letos ni moglo izvesti, ostane
 torej na programu za bodoče leto. V tem
 vprašanju je vodstvo naziranja, da bodo
 take pokrajinske zveze uspešno delovale
 le tedaj, če njihov delokrog ni preobsežen
 in kjer spajajo podružnice lokalni skupni
 interesi. O pokrajinskih zvezah po krono-
 vinah ni pričakovati uspehov, pač pa
 utegnejo zveze po manjših okrožjih življe-
 nje v podružnicah osvežiti.

* *

Uspehi družbinega delovanja na polju
 šolstva so bili v razmerju gmotnih sredstev
 ugodni; vendar čaka družbo v tem oziru
 še težka naloga. Ogromna denarna sred-
 stva Schulvereina in Lega Nazionale v
 preobzirnem boju proti Slovenstvu, mno-
 gokrat pod zaščito vlade, morajo pomno-
 žiti peščico slovenskih boriteljev proti ne-
 številni sovražni armadi. Resni časi kličejo
 za značajnimi, vztrajnimi narodnimi junaki!

Družba sv. CM. vzdržuje 19 otroških
 vrtcev: 6 na Štajerskem, 4 na Kranjskem,
 3 na Primorskem, 6 v Trstu in okolici;
 vrh tega podpira vrtce v Devinu in oba
 v Podgori pri Gorici. V letu 1911 je obi-
 skovalo družbine vrtce 660 dečkov in 748

deklc, skupno 1408 otrok, tedaj letos 79
 otrok več kakor lani. Vrtci so zlasti v in-
 dustrijelnih krajih prenapolnjeni. Otroški
 vrtci so priredili v tekočem šolskem letu
 36 veselice. Dohodki teh veselic so se po-
 rabili deloma za gmotni prospeh vrtcev,
 deloma za obdarovanje mladine.

Na polju šolstva izkazuje družba naj-
 lepše uspehe v Trstu, kjer je rešila še
 na tisoče slovenskih otrok. Najlepše vidno
 znamenje njene požrtvovalnosti in lokal-
 nih faktorjev je veličastna stavba novega
 šolskega poslopja, ki se bliža svojemu za-
 ključku. 24. septembra l. l. se je otvorila
 nova družbina šola na Blanič pri Go-
 rici, ki se razširi letos v dvorazrednico.

— Narodna šola Družbe sv. CM v St.
 Rupertu pri Velikovcu je v začetku
 minolega šolskega leta izgubila na nem-
 ško velikovsko mestno šolo 33 otrok, na
 novo jih je vstopilo 54 otrok, vseh je letos
 194, torej 4 manj kakor lani. Da ta šola
 ne more napredovati, je krivo, ker nima
 pravice javnosti, mnogo pa jo ovira strastna
 agitacija nasprotnega nemško-nacionalnega
 učiteljstva. Lepe napreduje družbina šola
 na Muti. Dveletni križev pot CM družbe
 za stavbo dovoljenje šol. poslopja v Vo-
 dičji vasi na Koroškem in v Studencih
 pri Mariboru še ni končan, kajti naš smrtni
 sovražnik je iznajdljiv v novih šikanah.
 Toda upajmo, da pravica zmaga tudi tu!

Družba je vzdrževala v lanske šol. letu
 8 šol s 37 razredov, katere je obiskovalo
 koncem šol. leta 849 dečkov in 1048 de-
 klc, skupno 1897 otrok, kar znača pri-
 rastka za 181 otrok. Vse mladine, ki so-
 haja v družbine zavode, je torej 3124. I-
 ako je družba to mlado četo ohranila svo-
 jemu narodu, je storila veliko delo, vsejala
 je v domačo grudo zdravo seme, ki naj
 rodi zdrav sad za boljšo bodočnost!

Poučevalo je v ljudskih šolah 15 mo-
 škkih in 17 ženskih učnih moči, ki se je
 vedno zavedalo svoje važne naloge. Druž-
 bino učiteljstvo je delovalo marljivo in
 vestno, da so uspehi ugodni; pa tudi zu-
 naj šole je pridno vršilo narodno delo.

Na lanski skupščini v Trzinu je vod-
 stvo vzelo na znanje resolucijo, da se naj-
 deli glavna skupščina v dva dela: v za-
 pno zborovanje delegatov in manifesta-
 cijsko zborovanje. Tej resoluciji se je ugo-
 dilo. Vodstvo ni nikak zbor nezmotljivih,
 zato so mu stvarna kritika delegatov
 o njenem delovanju in praktični nasveti
 za njegove načrte, posebno kako bi se
 družbi odprli novi viri dohodkov, vedno
 dobrodošli.

Osebnih sprememb, ki so se izvr-
 šile tekom leta so sledeče: Na lanski skup-
 ščini je bil izvoljen v odbor namesto pro-
 šta Greg. Einspielerja družbeni nadzornik
 g. Mat. Prosekar, nadzornišvo se je spo-
 polnilo z dr. Al. Lavšem in Mat. Rodekom,
 v razsodništvo je bil voljen namesto gosp.
 Karola Šavnika, ki se je odpovedal radi
 starosti, g. dr. Fran Rozina iz Maribora.
 Konstantno nazadovanje dohodkov in vedno
 večje zahteve od družbe so dale povod,
 da je vodstvo bilo primorano začeti var-
 čevati na vseh koncih in krajih. In ta
 neugoden gmotni položaj je tudi povzročil,
 da je bilo vodstvo primorano opustiti
 službo posebnega potovalnega učitelja za
 Štajersko in odkazati njegov delokrog po-
 tovalnemu učitelju g. A. Begu, ki ima se-
 danj v svoji oskrbi vse slovenske pokrajine.
 Ker je podružniško delo po Kranjskem in
 Primorskem končano, mu bo mogoče po-
 svetiti svoje moči tudi za Štajersko. —
 Pisarniško osebje je ostalo neizpremenjeno.

Vsem neštetim delavcem za prosep
 naše šolske družbe velja naša iskrena za-
 hvala z željo, da bi v tem težkem narod-
 nem boju tudi v bodoče ne omagali, ampak
 podvojili svojo požrtvovalnost!

Blagajniško poročilo.

K tiskanemu poročilu, katero Vam je
 častiti skupščinarji itak na razpolago, do-
 voljujem si samo sledeče pripomniti.

Redni dohodki minolega leta zaosta-
 jajo za onimi leta 1910, nasproti pa so se
 povikšali redni izdatki.

Rednih dohodkov je imela družba v
 minulem letu K 150.945,48
 rednih stroškov pa 234.972,70
 tedaj stroškov za K 84.027,22
 več nego dohodkov. Ti stroški so se mo-
 rali pokriti iz družbene imovine.

Če primerjamo redne dohodke iz leta 1911 v znesku K 150.945'48 z onimi iz leta 1910 v znesku 164.622'90 so se isti zmanjšali za K 13.677'42

Ce pa upoštevamo vse dohodke lankega leta v znesku K 179.973'85 z onimi iz leta 1910 v znesku K 225.865'59 znašali so isti za K 45.891'74 manj nego leta 1910. Volila seveda niso tu upoštevana.

Nasproti pa so znašali redni stroški leta 1911 K 234.972'70 tedaj v primeru z onimi iz leta 1910 v znesku 196.615'91 za K 38.356'79 več nego leta 1910.

Mimo prispevkov podružnic morali biti glavni vir našim dohodkom nabiralniki in razpečevanje družbenega blaga.

Priznati moramo, da so podružnice vrlo podpirale vodstvo v dohodkih, nazadovani pa smo pri dohodkih iz nabiralnikov v minulnem letu za K 6325'88 (K 20.125'59 — 13.799'62).

Narodni kolek nam je dal leta 1910 dohodkov K 7.138'06 leta 1911 pa 4.641'46 tedaj so padli dohodki za K 2.496'60

Tudi za družbene razglednice ni več toliko zanimanja.

Leta 1910 so vrgle razglednice K 3.330'44 leta 1911 pa samo 1.348'88

tedaj manj za K 1.981'56 Ti dohodki so pali za več nego polovico.

Tudi prijemi po slovenskih časnikih so pali. Dočim so leta 1910 slovenski časniki nabrali K 7.117'29 so nam dali leta 1911 le 3.112'82 tedaj za K 4.004'47 manj. Pa še od teh dohodkov je izkazal „Slovenski Narod“ največ namreč 2999 K 41 v, vsi drugi časniki pa 113 K 41 v.

Seveda je končni efekt družbenih financ ugoden, kajti čista imovina leta 1911 znaša K 1.139.700— proti letu 1910 v znesku 963.995'47 tedaj več za K 175.704'53 Ta efekt pa je pripisati edino le velikim volilom, ktera so v zadnjih letih naklonili razni plemeniti dobrotniki.

Leta 1910 se je uplačalo za obrambni sklad K 56.767'16, leta 1911 pa samo K 27.229'83. Dedino naše velike dobrotnice pokojne gospe Vilharjeve, ki znaša K 112.400— je družba že prevzela v svoje varstvo, razpolagati pa ž njo, kakor je znano, ne more še sedaj, ker pristojna ves užitek njenemu soprogu g. Evgenu Vilharju.

Kakor vidite, častiti skupščinarji, smo v naših dohodkih minulo leto nazadovani, docim pa se potrošili jako množe. Za to pa mora družba skrajno varčevati z družbenim imetkom, ter skriti svoje izdatke kolikor mogoče. Ta okolnost in pa dejstvo, da se je vodstvo prepričalo, da zadostuje družbi en sam potovalni učitelj, je bilo povod, da je družba opustila mesto potovalnega učitelja na Štajerskem.

To je kratka slika našega denarnega gibanja. Dohodki se manjšajo, potrebe čim dalje rastejo in bodo čim dalje večje. Naši narodni nasprotniki so nas obkolili od vseh strani, ter si postavljajo trdnjave v osrčju naše zemlje.

Iz Rossegerjevega sklada je dovolil in deloma izplačal nemški Šulverajn leta 1910

za Kranjsko K 74.000—
za Koroško 100.800—
za Primorsko 84.000—
za Štajersko 216.412—

Leta 1910 je ustanovil nove šole v Polzeli in v Čiršaku, leta 1911 pa Rossegerjevo šolo v Peklu in v Vuzenici. — Leta 1910 je poročal nemški Šulverajn na svojem obnem zboru, da more smatrati svoje delo na Spodnjem Štajerskem, v kolikor zadeva obneje kraje kot končano, ker ima vže vsaka nemška naselbina svojo šolo. Razširil je nadalje šolo v Hrastniku v Studencih pa otročji vrtec in zgradil novo šolo. Celo na Kranjskem je raztegnil svoje roke ter leta 1910 ustanovil tri nove šole v Rodinjah, Versicah in Verdrenju.

Za „Lego Nazionale“ prispeval je samo Trst leta 1910 K 184.983'48, tedaj več kakor znašajo dohodki naše družbe v minulnem letu. Toliko je namreč nabrala samo podružnica v Trstu. V Trstu je nadalje osnovala „Ricreatorio di San Giacomo“ za delavske otroke, v katerega je vsprejela 900 večinoma slovenskih delavskih otrok, katere med dnevnim popolnoma oskrbuje s hrano in jih tudi bogato obdaruje. Nasproti pa nam delajo teškoče, kadar hočemo graditi v obmejni ogroženih krajih svoje šole, V Studencih na Štajerskem in v Diči vasi na Koroškem se bijemo že tri leta za šolsko stavbo in kljub vsem pritiskom še do danes nismo dobili stavbenega dovoljenja. Naši nasprotniki nam namreč pri šolskih stavbah, katere nameravamo graditi v teh krajih, delajo vse mogoče ovire, z jasnim namenom, da bi naše stavbe onemogočili ali vsaj zdatno zavlekli.

Med tem pa, ko si za šolsko stavbo v Diči vasi še do danes nismo priborili stavbenega dovoljenja, zgradil je nemški Šulverajn brez vsake ovire že leta 1910

šolo v Diči vasi, v katero pohajajo večina slovenski otroci. Ta šola je namreč prva, katero je zgradil nemški Šulverajn izključno iz svojih sredstev.

Iz teh podatkov bodele posneli častiti skupščinarji, koliko dela še čaka našo družbo. Za tako delo je treba žrtve, obnarnih žrtve, ker brez njih je vsako obrambeno delo nemogoče. S samim navdušenem za družbino delo nam je bormalo pomagano. Mi potrebujemo navdušenja s cvenkom in ne v besedah.

Ce smo v dohodkih minulo leto nazadovani, moramo to v bodoče popraviti s tem da bomo več žrtvovali za družbo.

Rad priznam, da plačujemo ogromni narodni davek, a domovina zahteva od nas še nadaljnje žrtve, ako si hočemo ohraniti svojo narodnost.

Apelujemo za to danes na slovenske pokrajine, katere se do danes še niso zavedale v polni meri, kaj zahteva družbino delovanje. Apelujemo na posameznike, osobito na imovite Slovence, apelujem končno pa tudi na vse tiste, ki so obrambne kamne podpirali, a jih še niso uplačali, da to skoraj store.

Od vas drage Slovenke in Slovenci jo zavisno nadaljno delovanje družbe. Ne zapustite je, podpirajte jo vsi, ki Vam je pri srcu obstanek našega naroda.

Nehvaležno bi bilo, da se ne spominjam tu blagega dobrotnika, kranjskega rojaka Ivana Fabjančiča, kateri je dne 10. decembra l. l. zamrl v deželni bolnici v Ljubljani. Ta plemeniti rodoljub, vreden vrstnik Polaku, Kotniku in Mariji Vilharjevi imenoval je v svoji oporoki družbo sv. Cirila in Metoda za universalno dednjo ter jej zapustil okoli 50.000 K. Notranjska sme biti ponosna, vsaj jej gre prvenstvo med vsemi slovenskimi pokrajinami, vsaj nam je ona dala Karla Kotnika, Marijo Vilharjevo in Ivana Fabjančiča. Sicer teče za njegovo zapuščino pravda, ki pa se bo gotovo končala na našo korist.

Častiti skupščinarji! Danes zborujemo na obali sinjega adrijskega morja pod utisom največje slovenske trdnjave naše krasne šole, ki stoji tam pri Sv. Jakobu. Ta šola nosi ponosni napis: „Šola družbe sv. Cirila in Metoda“, ter je največje delo katero je kedaj družba započela in končala.

S to šolo smo odpomogli veliki narodni potrebi, zgradili smo si veliko narodno trdnjavo, v kateri bo našlo svoje zavetišče tisoč in tisoč slovenskih otrok, kateri bi bili drugače zgubljeni za nas. Iz te šole bo izhajal nov krepak narod, narod slovenskih mož in žena. Ta stavba bo poznim rodovom živa pričla slovenske požrtvovalnosti in slovenskega rodoljublja, znak bo slovenske zavednosti, pričala pa bo tudi našim potomcem, da smo se v pravem času zavedali svoje dolžnosti napram domovini!

Blagajniško poročilo,

izkazuje dohodkov (brez prebitka iz l. 1910) in sicer rednih K 150.945'48, izrednih pa K 146.227'70; skupaj torej K 297.173'18. Izdatkov je bilo in sicer rednih K 234.972'70, izrednih pa K 259.246'67; skupaj torej K 494.219'37. Potemtakem je imela družba skupnega primanka kljaja K 197.046'19.

Ce primerjamo redne dohodke z rednimi izdatki, je bilo pri rednih dohodkih primankljaja K 84.027'22. Primankljaj se je prekril iz K. Kotnikovega sklada in glavnice.

Redni dohodki so se napram prejšnjemu letu zmanjšali za K 13.677'42, prejela pa je družba brez volil in prehodnih prejemkov leta 1911. K 45.891'74 manj nego leta 1910.

Prejemki

za leto 1911. se dele sledeče:

1. Prispevki podružnic (udnine, pokroviteljnine, daril, veselje itd.; Kranjsko K 10.792'69, Štajersko K 13.004'95, Koroško K 225—, Primorsko K 38.642'53, Goriško K 7.400'49, Trst K 31.087'84, Istra K 154'20) Niže Avstrijsko K 274'28. Skupaj K 72.289'18.
2. Izvenpodružnične veselice so nesle K 274'28.
3. Darila in podpore občin K 1990—, posojilnic K 1060—, društev K 316'12; skupaj K 3.366'12.
4. Darovi Mohorjanov K 9'20.
5. Prispevkov ameriških Slovencev K 3.404'66.
6. Razni darovi K 9.338'16.
7. Dohodki iz družbenih nabiralnikov K 13.799'62.
8. Zbirke časnikov: „Slov. Narod“ K 2999'41, „Jutro“ K 68'67, „Nar. List“ K 16'74, „Nar. Listy“ K 10—; skupaj K 3.112'82. (Pripomba uredništva: Zbirka „Edinosti“ ni tu omenjena, ker naš list izroča darila naravnost tržaški moški podružnici, oziroma tistim podružnicam, katerim so darila namenjena).
9. Družbeno blago: vžigalice K 7.440—, kava K 1.800—, cigaretni papir K 102'27, krema za čevlje K 150—, platno K 200—, cilindri za svetilke K 500—, drože K 60—, čaj in rum K

A. Bambič (prej Jakob Bambič) Trst, ulica Cologna 9.
Zaloga vsakovrstnega blaga

za vsako gospodinjno na debelo in drobno.

Zaloga otrobov, koruze in moke

ter različnih jestvin.

Se priporoča udana

A. BAMBIČ.

PEKARNA
Ivan Kocjan

Trst - Vrdela-Školj št. 317

ima dvakrat na dan svež kruh na razpolago. — Sprejema tudi naročila za postrežbo na dom. Sprejema v pecivo vsakovrstne testenine.

Cene zmerne. Soag z jamčena.

„Caffé Goldoni“

Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 2.

Pijače naravne in prve vrste. Časopisi in ilustracije. POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se najtopleje priporoča

FRANJO MARINŠEK.

ZALOGA DALMATINSKEGA VINA

(lastni pridelki iz Jesenice pri Omišju)

Filip Ivanišević - Trst

ulica Valdirivo št. 17. — Telefon št. 14-03

Prodaja na drobno in na debelo.

POSTILNE: „All'Adria“, ulica Nuova št. 11 in Al fratelli dalmati, ulica Zudecche št. 3, v katerih toči svoja vina i. vrste

TRATTORIA

„All' Antica Pompel“

Trst, Piazza Carlo Goldoni 4

Priporoča se slavemu občinstvu. — Toči se izvrstno vino: veran, istrsko, furiansko in belo. Šestdeset pivo. Domaća kuhinja. Raznovrstni mletilni in gorkimi jedili. — Za obilen obisk se toplo priporoča

FRANJO MARINŠEK.

POZOR! Odpela se je nova
čevljarska delavnica.

Izdelujejo se vsake vrste čevlji; poprave se izvršujejo hitro. Cene zmerne. Izdelujejo se tudi gornji deli za čevljarje na ducat in po meri. — Udano se priporoča

M hael Hučič

Trst, Salita del Promontorio 3.

NUOVO

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

49 sob, električna luč, ves komfort, stroga snažnost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53.758.285'24.
Izplačane odškodnine in kapitalije Kron 115.390.603'61.

Dividend se je doslej izpl. K 2.598.081'85. Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Zavaruje tudi proti vlomom. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ulica Caserma 12,

TELEFON št. 21-47.

Prva in edina pisarna
-- v vojaški stvari --

(koncesionirana od o. k. namestništva)

Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošanj vojaškega značaja — oproščanje od vaj, enoletno prostovoljstvo, ženitve, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Rešenja hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavnikih od 9. predpoludne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

ANTON LENČEK

trgovec z vinom in gostilničar v Trstu.

Priporoča slav. občinstvu storožalo vina (istrsko, vipavsko, dalmatinsko opolo in kraški teran) na drobno in na debelo v ulici della Zosta št. 5, kakor tudi svojo

gostilno „Al gallo“

na trgu pred vojašnico Piazza Caserma štev. 5, kjer ima na razpolago poleg omenjenih vin, tudi vrsto sveže pivo iz gorka izmrtja jedila. Cene zmerne

R. Gasperini, Trst

Telefon štev. 1974.

špediter

Via Economio št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakegoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdnice „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Splitu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hišu gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

115'—, mazilo za kovine in tla in vazelin za črevlje K 150'—, črnilo in klej K 30'—, narodni znaki K 100'—, toaletno milo K 300'—, šolske knjige K 1928'26, družbene knjige K 60'13, koledar za leto 1911 in 1912, skupaj K 2898'07, narodni koledar K 464'46, razglednice K 1348'88, računski listki K 7059'64.

10. Drugi dohodki: obresti naloženega denarja K 3274'46, dokodki Veselove knjižnice K 518'30, dohodki poslopij in posestev K 856'38, narodni davek K 316', prodaja starih znamk K 156'—, vrtni predurji K 685'—, razni prejemki K 9909'71, podružnica Rojan vrnila najemnine K 2550'42, prehodni prejemki K 3029'71, dohodki za obrambni sklad K 27229'83, volila: M. Vilhar K 112400'—, razna volila K 1769'62; skupaj K 114169'62.

Skupni dohodki, z blagajniškim preostankom iz l. 1910, v znesku K 4572'85 znašajo K 297173'18.

Iz kotnikovega sklada je bilo dvignjenih K 342281'96, iz pokojniškega sklada K 111250, iz glavnice pa K 400'—; vsi računski dohodki so torej znašali K 645540'49.

Izdatki.

Deška ljudska šola pri Sv. Jakobu in na Acquedotto v Trstu K 28934'58, dekliška ljudska šola na Acquedotto K 19280'87, dekliška ljudska šola pri Sv. Jakobu K 17007'53; skupaj za šolstvo v Trstu torej K 65222'98.

Honorar arhitektu za načrt šolskega poslopja pri Sv. Jakobu v Trstu K 3240'—.

Otroški vrtci v Rojanu K 5057'58 pri Sv. Ivanu K 1696'16, v Rocolu K 1682'25, v Šklednju skupaj z izdatki z nakup posestva (K 22.000'—) K 24029'42, na Vrdeli K 1228'51; za stavbo otroškega vrtca pri Sv. M. Magd. Zg. K 1000'—, skupaj za Trst K 103156'90, med temi strogo za izdžavanje ljudskih šol in vrtcev K 76916'90.

Vrtec v Pevmi K 1425'26, šolstvo v Krmini K 3294'88; šolstvo v Gorici K 27931'29; skupaj za Goriško K 42651'43. Za šolske vrtce v Tržiču, na Savi, in Jesenicah na Kranjskem K 5490'91.

Za šolstvo na Koroškem (St. Rupert šolska stavba v Vodičji vasi) K 18027'91. Za šolstvo in otroške vrtce na Štajerskem K 25956'28.

Skupni izdatki za šolstvo so znašali K 186368'25.

Stroški družbene pisarne so znašali K 15763'46, pristojbine in davek za Kotnikovo zapuščino K 64576'67. Plodonošno se je naložilo K 146227'70. V blagajni je ostal dne 31. decembra 1911 znesek K 5093'42 ter se tako računski izdatki krijejo z računskimi prejemki v svoti K 645540'49. Denarnega prometa torej K 1291080'98.

Družbena imovina.

Družbena imovina tvore: posestva, vredna K 349300, šolski inventar in učilnica K 5780'24, inventar družbene pisarne K 1439'67, zaloga knjig K 70'20, razglednice K 292'20, gotove terjatve K 4588'53, brezobrestna posojila K 21204'54, družbena glavnica K 52260'48, učiteljski pokojninski sklad K 25040'44, obrambni sklad K 116023'20, Polakov zapuščinski sklad K 177914'96, Kotnikov sklad K 326842'78, sklad M. Vilharjeve K 112400, blagajniški ostanek dne 31. dec. 1911 K 5093'42. Skupaj K 1198250'66. Dolgov ovi znašajo K 58550'66. Potemtakem ima družba čiste imovine K 1139700'—, ki se je napram leta 1910 pomnožila za K 175704'53.

Proračun za leto 1913.

Proračun za leto izkazuje potrebnost čim K 334850'— in med temi za šolstvo v Trstu K 76500, za Goriško K 18300'—, Kranjsko K 6100'— in Stajersko K 11600, V tiskanem proračunu nikake postavke za Koroško, Pokritje izkazuje proračun K 140000'—, potemtakem torej primanjkljaja K 194850'—, ki se pokrije iz glavnice in zapuščinskih skladov ter s posojili.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrska opozicija.

DUNAJ 22. (Izv.) Danes zvečer je prispelo na Dunaj 29 ogrskih opozicijskih poslancev. Na kolodvoru je bil prav pri srčen sprejem, a pred kolodvorom jih je sprejela tisočero glava množica z burnimi pozdravnimi klici: „Živela opozicija, dol Tiša in Lukacs! Eljen Kovacs! Dol Pawlik!“ Navzoči Madjari so peli Košutovo himno.

Med došlimi poslanci so: grof Mihael Karolyi, posl. Desy, Barabas in grof Batyany.

Jutri zvečer pride še 20 poslancev, nakar se bo vršila konferenca o nastopu v delegaciji. Poslanci hočejo nasilno vdreti v ogrsko delegacijo, če bi jih hotela vlada izpreti. Policija se boji izgredov. Palača ogrske delegacije bo strogo zastražena.

Homatije na Balkanu.

Vojna revarnost

SOFIJA 22. (Izv.) Vlada je odpoklicala vse rezervne častnike, ki morajo biti do 23. t. m. vsi pri svojih polkih.

DUNAJ 22. (Izv.) Za Bosno je odredjena takozvana notranja mobilizacija. Položaj se smatra tu za veličesen.

CARIGRAD 22. (Izv.) Avstrijski vojni ataše je danes odpotoval iz Carigrada v Cetinje.

RIM 22. (Izv.) Tukajšnji albanski komite je odposlal zadnji čas Malisorom mnogo orožja. Najnovejše vesti izražajo bojazen, da pride v Skadru do masakriranja.

Srbski vojni mat rjilal zadržan.

SOLUN 22. (Kor.) Z nekim francoskim parnikom je dospelo semkaj več vojnega materijala za Srbijo, ki so ga odpeljali v 20 vagonih po železnici z dovoljenjem turške vlade. Vsled nenadoma došlega ukaza turške vlade, je bila pošiljatev zadržana v mejni postaji v Zibevčah.

Italijansko-turška vojna

Mirovna pogajanja brezuspešna.

CARIGRAD 22. (Kor.) Govori se, da je turška vlada odklonila zadnji italijanski mirovni predlog in se odločila za nadaljevanje vojne.

Italijansko brodovje pred Smirno.

CARIGRAD 12. (Kor.) Kakor izjavlja turška vlada, je dozdevno priplulo pred Smirno 6 italijanskih križark in več torpedovk.

Tout comme chez nous!

(Iz učiteljskih krogov.)

Ko čitamo razne šolske statistične podatke o ogrskem šolstvu, moramo vzklikniti: „Tout comme chez nous!“ (Vse, kakor pri nas!)

Madjari imajo svojega kralja, ki je naš cesar Fran Josip I. Oni imajo svoje lastne ministrstvo, svoj državni zbor, a imajo tudi svoje šolstvo v svojem materinem jeziku. Njih kraljevi in drugi uradi uradujejo izključno v madjarskem jeziku. Tudi njih šolstvo sloni popolnoma na narodni podlagi.

Tako je ustrojeno njihovo šolstvo. Slovake in druge Slovane, spadajoče pod njih krono, pa popolnoma prezirajo; pa tudi za ogrske Nemce se mnogo ne brigajo. To nam značijo statistični podatki.

Leta 1910 je bilo na Ogrskem 12894 madjarskih ljudskih šol, dočim je bilo na madjarskih le 3561, akoravno je štela Ogrska v tem letu 8.561.520 Madjarov in 10.603.039 Nemadjarov. Iz tega sledi, da je bilo med prbvalci 45 4/4% Madjarov, 54 6/6% Nemadjarov. Vendarle je bilo 72 4/4% madjarskih in le 17 6/6% nemadjarskih ljudskih šol. Tukaj je evidentno naravnost ričje nesorazmerje. Omenil sem, da poleg Slovakov in drugih slovanskih prebivalcev trpe radi tega tudi Nemci.

Leta 1880. je Ogrska štela 701 nemških in 1051 madjarskih ljudskih šol. Leta 1910. e pa bilo le 443 nemških ljudskih šol.

Leta 1910 je imela Ogrska 241.518 nemških šolskih otrok, a od teh jih je obiskovalo le 49.364, to je 20%, nemške šole vsi drugi — z malimi izjemami — morajo obiskovati madjarske šole. Še huje se godi Slovakom, ki jih madjarizirajo brez usmiljenja, ker nimajo šol v svojem materinem jeziku. Odbliži zgoraj omenjene, je 192.000 nemških otrok obiskovalo madjarske ljudske šole. Tako se godi nemadjarim narodom v ogrskem kraljestvu! Ti posledni niso nič na boljšem, nego Slovenci v Trstu in v mnogih drugih krajih na Primorskem. Zbog tega vzklika nemški vir, iz katerega sem zajel te podatke: „Wie die Magyaren gegenüber solchen Zahlen noch immer den Mut finden, von nationaler Freiheit in Ungarn zu schreiben, ist schwer zu verstehen.“ (Od kje jemljejo Madjari vspricho teh števil še poguma, da pišejo o narodni svobodi na Ogrskem, to je težko umeti).

Kaj pa naj rečemo mi Slovenci vspricho dejstva, da isti Nemci, ki se zgražajo nad nasiljem Madjarov, ne postopajo proti Slovincem, na pr. na Koroškem, ni za las drugače, nego Madjari na Ogrskem proti Nemcem?!! In kaj naj rečemo k dejstvu, da isti Nemci podpirajo naše Italijane, ki vso svojo šolsko politiko izvajajo proti nam na način, ki ni nič manje brutalen, nego oni Madjarov?!!

Ostaja tudi nam ista tolažba kakor narodnostim na Ogrskem: Svaka sila to vremena! Posebno pa se ne more v moderni dobi držati za večno — barbarstvo!

a + b.

Domače vesti.

Trgovski tečaj za deklice in trgovske pomočnike se začnejo dne 1. oktobra. Čas za vpisovanje je le še nekaj dni. Mesečna pristojbina znaša 4 kroe. Vpisuje se pri g. Deteji, blagajniku Trgovsko obrtne zadruga v ul. S. Francoske št. 2.

Obrambena razstava je bila včeraj prav dobro obiskovana. Razstava je vrlo zanimiva in poučna, ter se bomo mi še obširneje pečali z njo. Za danes naj radi skromnosti prostora

Austro-Americana

brza zveza z Ameriko.

„Maria“ 18./9. v New-Orleans.

„Virginia“ 18./9. v New-York.

„Hima a a“ 18./9. v New-York in Filadelfijo.

„Ka'ser F J I.“ 22./9. v Neapelj, Barcelono, Tenerifo, Rio, Santos in Buenos Ayres.

„Argentina“ 28./9. v New-York.

„Columbia“ 3./10. v Patras, Almerio, Las Palmas, Rio, Santos, Montevideo, Buenos Ayres.

„Alice“ 12./10. v New-York.

Največji komfort. - Električna razsvetljava in ventilacija. - Narodna kuhinja.

Za informacije o prodaji prevoznih listkov I. II. in razreda toliko za Ameriko, kolikor za Patras, Palermo, Cadix in Las Palmas obrniti se je na Urad za potnike v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2, za tovor in blago pa pri G. Tarabochia & Co, Trst, ulica Ponterosso št. 3, I. n.

Moja stara

izkušnja je in ostane, da je za odpravo p letnih mehurčkov kakor tudi v svrhu dosege in ohranitve nežne, mehke kože in bele polti najboljše svetovno znano milo iz Illijeva mleka Steckenpferd, znamke „Steckenpferd“, Bergmann & Co., Dešin (Petersen) na Labi. Komad po 80 vin se dobiva v lekarnah, mirodilnicah, parfumerijah in drugih trgovinah. Ravno tako se je obnesla Bergmannova Illijeva krema „Manera“ za ohranitev nežnih belih damskih rok; v tubah po 70 vin se dobiva posred.

Avstrijska paroplovna del. družba „Dalmatia“

vzdržuje od 1. maja 1912, sledeče glavne proge:

Trst-Metković A. (poštna).
Odhod iz Trsta v ponedeljek ob 5. uri pop.
Povratak vsako soboto ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Metković B. (poštna).
Odhod iz Trsta v četrtek ob 5. uri popoldne.
Povratak v sredo ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Metković C. (poštna).
Odhod iz Trsta v soboto ob 5. uri popoldne.
Povratak v četrtek ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Korčula (poštna).
Odhod iz Trsta v torek ob 5. uri popoldne.
Povratak v ponedeljek ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Sibenik (poštna).
Odhod iz Trsta v petek ob 5. uri popoldne.
Povratak v četrtek ob 6. uri zjutraj.
Trst-Makaraka (trgovska).
Odhod iz Trsta vsako sredo ob 6. uri popoldne.
Povratak vsaki ponedeljek ob 1.15 uri pop.
Trst-Viš (trgovska).
Odhod iz Trsta v soboto ob 7. uri popoldne.
Povratak vsaki četrtek ob 7.15 uri popoldne.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovješe jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Združ. parnih mlinov „Hngaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in uzorci se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavi: ALBERTO FINZI, Trst.

:: Paroplovna družba „S.T.A.“ D. Tripovich & Ci. Trst

Ekspresno Trst-Benetke in nazaj

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki

„VENEZIA“

s tremi vijaki

opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

Odhod iz Trsta: vsaki dan ob 8 zjutraj. — Odhod iz Benetk: ob delavnih ob 2 popoldne, ob nedeljah ob 9 zvečer.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:

Tja: I. razred K 1240; II. razred K 840; III. razred K 540.

Iz BENETK:

Tja: I. razred Lir 3—; II. razr. Lir 850; III. razred Lir 530.

Tja in nazaj (veljavno 15 dni)

I. razred K 1850; II. razred K 1250; III. razred K 820.

I. razred Lir 19—; II. razred Lir 13—; III. razred Lir 850.

Nedeljski izlet Trst-Benetke in nazaj:

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vozni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 12; P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloydja. — V BENETKAH: pri Radonicich fu D., Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloydja, Riva Schiavoni. — Listki se razum tega lahko kupijo tudi v družbini kočiji v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacino San Marco.

Pridrzan preklit in premembe na podlagi službenega pomorskega pravilnika.

omenimo le še, da ostane razstava v Trstu le do četrtka. Vstopnina znaša le 20 vin.

Socijalna matica. Ob precejšnji udeležbi mladih inteligentov se je včeraj vršil v tržaški „Slovenski Citalini“ ustanovni občni zbor „Socijalne Matice“. Zborovanje je otvoril dr. Bogumil Vošnjak, ki je na kratko očrtal program novega društva. Povdarjal je, da „Socijalna matica“ ni naperjena proti nobeni obstoječi književni instituciji in da posebno ni kak konkurenčni zavod „Slovenske matice“, ker ima povsem drug delokrog. Prof. dr. Iliešič je kot predsednik „Slov. Matice“ izjavil, da se ona ne boji, da bi jej „Socijalna matica“ škodovala, pač pa se bodeta obe organizaciji medsebojno spopolnjevali. Kje g. Vladimir Knaflič prečital pravila nove zadruge je dr. Božič izrazil pomisleke finančije naravi, na kar je g. Knaflič dokazal s številkami da podjetje tudi v finančijem oziru bazira na realnih temeljih. — V odbor so bili izvoljeni: dr. B. Vošnjak, dr. Lončar, dr. Brezgar, dr. Ozvald, Knaflič, K. s, Andrej Čok, dr. Merhar, Gangl, dr. Irvko in dr. Iliešič.

Poročilo o glavni skupščini CMD smo zaradi preozkega prostora današnje številke morali pretrgati in priobčujemo poleg prvo mestnikovega nagovora pred vsemi tajniško in blagajniško poročilo.

Poročilo o veselicah v Rojanu, pri sv. Ivanu in v Škledju priobčujemo obenem z drugim delom poročila o glavni skupščini v jutrišnji številki.

30.000 oneverila. Akojski družbi „Patistio triestino“ je poneverila blagajničarka Henrika Papo, stara 22 let, doma iz Buj svoto 30.000 K in pobegnila s svojim ljubimcem L. Ceschinijem, ki je rodom iz Romansa.

Slovensko gledališče.

Interdanca slovenskega gledališča v Trstu vladno vabi na abonuma za prihodnjo sezono. Ker so cene znatno nižje, je upati, da naše občinstvo porabi priliko in se v velikem številu abonira. Oddati je še nekaj lož in sedežev. Vsi, ki se žele abonirati, lahko store to pri gospodu režiserju Dragutinoviču.

Slavnostna otvoritvena predstava slovenskega gledališča v Trstu bo prihodnje nedeljo, dne 29. septembra, ob 8 zvečer. Uprizori se drama

„MOLOH“.

Slike iz Ruske revolucije.

Nar. del. organizacija.

— Gostilničar zadruge članov N. D. O. vabi danes na zelo važno sejo odbornike in nadzornike. Odbor.

Socijalni tečaj NDO v Trstu.

Predavanja, ki prično, v torek, dne 8. oktobra 1912 se vrše vsak torek in petek od 7—9 zvečer v društveni dvorani NDO (ulica Sv. Franciška Asiškega št. 2, I. n.).

Namenjena niso samo članom NDO, ampak vsem tržaškim Slovincem. Vstopnina na predavanja znaša 2 stotinki.

Spored predavanja.

I. teden:

8. oktobra od 7—8 zvečer dr. Kisovec: „Zavarovalnice zoper neizhode in njih po slovanje.“
od 8—9 zvečer dr. Šemrov: „O kapitalizmu.“
11. oktobra od 7—8 zvečer dr. Kisovec: „Volitve v zavarovalnico zoper neizhode in razsodišča.“
od 8—9 zvečer dr. Čok: „Politične stranke in struje v Trstu.“

II. teden:

15. oktobra od 7—8 zvečer dr. Kisovec: „Bolniške blagajne in njih poslovanje.“
od 8—9 dr. Šemrov: „Kartell.“
18. oktobra od 7—8 zvečer dr. Kisovec: „Volitve v bolniške blagajne in razsodišča.“
od 8—9 Brandner: „Društveni in zavarovalni zakon.“

III. teden:

22. oktobra od 7—8 dr. Soslč: „Zgodovinski razvoj zadružništva.“
od 8—9 dr. Mandić: „Socijalizem.“
25. oktobra od 7—8 zvečer dr. Soslč: „Za druge na splošno.“
od 8—9 J. Požar: „Suženstvo.“

IV. teden:

29. oktobra od 8—9 J. j.: „O domovinski pravici.“
od 8—8 zvečer J. Štok: „Kmečki punt na Slovenskem.“

V. teden:

5. novembra od 7—8 zvečer A. Brandner: „Strokovne organizacije.“
od 8—9 J. Požar: „Tolstoj kot filozof.“
8. novembra od 7—8 I. I.: „Alkoholizem.“
od 8—9 dr. Mandić: „Socijalizem.“

VI. teden:

12. novembra od 7—8 zvečer dr. Soslč: „Slovenske zadruge in njih poslovanje od 8—9 Jos. Vandot: „O sodobnih slovenskih pisateljih in pesnikih.“
15. novembra od 7—8 dr. Čok: „Razvoj Slovencev v Trstu.“
od 8—9 A. Žiberna: „Društveno knjigovodstvo.“

VII. teden:

19. novembra od 7—8 zvečer dr. Delak: „Stanovanjsko vprašanje in stanovanjske zadruge.“
od 8—9 A. Brandner: „Govorniška šola.“
22. novembra od 7—8 dr. Soslč: „Hitra pravna pomoč“ (v civilnih stvareh).
od 8—9 I. I.: „O državljskih pravicah.“

VIII. teden:

26. novembra od 7—8 zvečer dr. Soslč: „Hitra pravna pomoč“ (v civilnih stvareh).
od 8—9 prof. Mirk: „Zgodovina slovenskega naroda“ (do francoske dobe)
29. novembra od 7—8 I. Engelman: „O vzgoji otrok pod šolo.“
od 8—9 prof. Mirk: „Zgodovina slovenskega naroda“ (od francoske dobe do leta 1848.)

IX. teden:

3. decembra od 7—9 zvečer dr. Delak: „Žena in zakon.“
od 8—9 A. Brandner: „Kako voditi se, shode in društva.“
6. decembra od 7—8 zvečer prof. Mirk: „Zgodovina slovenskega naroda“ (od l. 1848 do danes).
od 8—9 zvečer Jos. Nandot: „Omladini.“

X. teden:

10. decembra od 7—8 zvečer dr. Kisovec: „Obrtna sodišča.“
od 8—9 zvečer A. Brandner: „Razredni boj.“
13. decembra od 7—8 zvečer dr. Soslč: „Hitra pomoč“ (v kazenskih stvareh).
od 8—9 dr. Delak: „Poselski red.“

XI. teden:

17. decembra od 7—8 zvečer J. j.: „Higijena.“
od 8—9 zvečer J. Štok: „Prešeren kot človek.“
20. decembra od 7—8 zvečer A. Žiberna: „Društvena knjiga, vodstvo in računstvo.“
od 8—9 zvečer A. Brandner: „Govorniška šola.“

XII. teden:

7. januarja od 7—8 zvečer dr. Čok: „Politično društvo Edinost.“
od 8—9 zvečer J. j.: „Žensko vprašanje.“
10. januarja od 7—8 zvečer dr. Kisovec: „Penzijsko in starostno zavarovanje.“
od 8—9 zvečer J. Engelman: „Zgodovina Trsta.“

Poleg teh navedenih predavanj, se bodo ršila še nekatera predavanja, katerih natančnejši čas za sedaj ne moremo še objaviti. Tako se bo predavalo: O Aškercu (dr. L. h), o alkoholizmu, narodnem socializmu, industriji itd. Natančni spored se objavi pravočasno.

Želeli je, da bi občinstvo številno obiskovalo predavanja in vsaj tako dalo predavateljem in prirediteljem zadoščenja za njihov trud.

Centralni odbor NOO.

Kron 6200!!

AUTOMOBILI FORD 1911

Najbolje tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 avtomobilov tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša avtomobilna konstrukcija. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL. TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaga, ulica del Baoli 16, vogal ulica Boschetti. TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanski)

Avtomobili na posodo po smeri cen. Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba

Fotografa

Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 4449

Anton Krušič,

krojaški mojster v Gorici, tekalnišče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje prava mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerno

Knjigoveznica

ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Occlia št. 9. — Izdeluje vsa knjigovozniška priprava in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1714

Kumare

in peverone zelo po ceni ponuša Ant. K. Linek v Znajmu. Na zahtev. ceniki. 1654

Josip Štolfa

mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizarška dela. 793

Morana,

pripoznano sredstvo za uničenje sten. Zaloge: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera Trst 37, - Skrinjar. 405

Moderne spalne sobe

ter vsakovrstno drugo mizarško delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28. ogel Torquato Tasso. 555

Slovinci! Slovani!

Posteljate se vsi edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako poprave jamči se za 2 leti, istotako tudi vsake naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji b svojim! Udani ALOJZIJ POVH. 2021

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31. - TELEFON št. 14-02.

Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mrtvaške sprevede ter lahko postreže z najfinjšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbero vencev iz umetnih cvetic, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetic. — Vsakovrstne krste, kovinaste in lesene, obleke, čevlje in druge potrebščine za mrlje in sprevede, vožene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

V podružnicah in zastopih na Opčinah pri g. Mrzaku, v Nabrežini pri g. Vitazu, pri Orehu (Nogere) pri g. Jamšek se dobi vse za pogrebe potrebne blago. HENRIK STIBELJ deležnik in upravitelj podjetja.

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Radi preselitve

je na prodaj vse obstoječe blago v trgovini

VALERIANA POHUSZA Jun.

ulica S. Antonio 2

po nižanih cenah. — IZBOR

predmetov za gospe in gospe, kakor tudi umetnin in

galanterij.

ZALOGA TOVARNIŠKEGA

POHIŠTVA

R. BLAHA-TRST

ULICA CASERMA ŠT. 4.

TELEFON 16-31.

PREJ „MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU“

POPOLNE UREDBE ZA HOTELE, PENZIJE,

GOSTILNE IN KAVARNE.

POHIŠTVO PO VSAKOVRSNIH CENAH.

SPECIJALITETA: DIVANO POSTELJA

(„SPAVAJ PATENT“) OD GLASOVITE

— TVORNICI JACKEL Z DUNAJA. —

CROATIA

ZAVAROVALNA ZA-

DRUGA V ZAGREBU.

Edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884

Centrala:

Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Ljubljanske, Preradovićeve ulice.

Podružnica: v Trstu, Via del Lavatoio št. I. II. nad.

— Telefon 25-94 —

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1) Na življenje

- 1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti,
- 2) Zavarovanje dote
- 3) Zavarovanje življenjske rente.

2) Proti škodi po požaru

- 1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnih,
- 2) Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga gospodarskih strojev, blaga itd.
- 3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

3) Zavarovanje steklenih šip.

Zadruga imetje v vseh delih znaša K 2.713.674-13

Od tega temeljna glavnica K 800.000.—

Letni dohodek premije s pristojbinami K 1.363.040-89

Izplačane škode K 4.970.238-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. I. II. n.

in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani (Tvrda Kmet in Slivar)

Za Goriško D. Gilčwert v Gorici, ulica Bertolini 20 (v lastni hiši)

Telefon 221.

MATERE!

— Ako hočete imeti zdrave in močne otroke, dojite jih same in uporabljajte za zboljšanje in pomnoženje lastnega mleka

„ELLOL“

zelo okusen izdelek, priporočen in predpisan od mnogih zdravnikov. Ta izdelek odpravlja vsled svoje izborne hranilne moči bolezn, ki so jim podvržene matere, ki same dojijo namreč vrtenje in bolečine v glavi, v hrbtu itd. Številna zdravniška spričevala.

Prodaja se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga:

lekarna „GALENO“,

VIA S. CILINO - TRST.

POZOR! Svoji k svojim!

VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

:: pekarno ::

v Trstu, ulica del Bosco 18

(prej F. PIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3—4 krat na dan

raznih sladčic, biškotov in lherjev id

najfinjšje moke 7 t. d.

Zakaj naj rabimo samo

„Osramove“ svetilke?

1. „Osramove“ svetilke posedujejo

potegnjeno svetilno žico, imajo

zato več odporne sile kot svetilke

s kovinasto žico z zastarelo

brizgano svetilno žico.

2. „Osramove“ svetilke prihranijo

v nezmernjani meri 70% toka.

3. „Osramova“ svetilka daje ču-

dežno belo in prijetno svetlobo.

4. Vsaka pristna „Osramova“

svetilka mora nositi napis „Os-

ram“. Kdor skrbno pazi na to,

se obvaruje izdelkov, ki nimajo

ničesar opraviti z „Osramom“.

Dobiva se povsod!

Družba Osramovih svetilk z o. z.

Dunaj.